

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Crednistvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2.50.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

Na oglaš

se plačuje od četrto stolpne peti vrste po 14 vin, za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin, in se prodajajo v raznih goriških tiskah.

St. 5.

V Gorici, v soboto dne 18. januarja 1913.

Leto XIV.

Dežela in mesto.

Že davno, davno sem je znano veliko nasprotje, ki je vladalo in še vedno vlada med deželo in mestom, med prebivalci zunaj po vaseh in pa meščani. Svoj čas je bila ta razlika bolj postranskega značaja. Meščani so se omejili na razno zabavljanje čez kmeta, kmet se je pa jezil na »prokleto« gospodo, ki nima pojma o trpljenju in trudu na deželi. Takrat se je le redko izvršila asimilacija med različnimi sloji, ker je bival in živel meščan zase, kmet na vasi zopet čisto zase. Stiki so bili jako majhni in skoro nikjer važnejšega pomena. Malo trgovine, kak semenj, to je bilo skoro bi rekli vse. Še dandanes se dobe vasi, ki nimajo pojma o mestnem življenju, ki živijo še čisto svoje, prvotno življenje.

A povsod ni tako. V mestih se je razvila dandanes velika industrija, ki rabi poleg denarja tudi ogromno število delavskih moči, katerih v mestu nikjer ni dobiti. Rod po mestih že davno ni več tako čvrst in krepak kakor je bil svoj čas in tako se pomanjkanje ljudstva v mestih krije z novo došlimi močmi z dežele. Tovarna rabi ogromno moči, moderna industrija kar žre človeške mase in rod za rodom izgine v teh sajastih, zakajenih okrajih. Tako je postala dežela in vas za mesto nekaj važnega. Sedaj so stiki med mestom in deželo postali čisto drugačni, sedaj sta mesto in vas v tesni socialni in gospodarski zvezi.

Tudi pri nas na Primorskem se že opazuje ta pojav. Nekdaj je šel malo kdo iz vasi v mesto za stalno, dandanes to že ni več redkost, ampak skoro bi rekli pravilo. Naš Kras, Vipavska dolina, Brda in tudi naši hribi pošiljajo vsako leto jako lepo število ljudstva v razna industrijska mesta. Pa ne samo naša domača mesta, tudi tuja nam v prav veliki meri izvajajo naše ljudstvo v svoje naročje in le redko kedaj se dogodi, da se kateri vrne. Problem domovinske ljubezni, ljubavi do lastne

grude je postal pri nas v večih krajih že prav resen in važen. Ni le gola fraza, ampak je tehtnega gospodarskega pomena. Mesto ne da ljudi nazaj, mesto pograbi in izsesa najboljše moči, ostane, ki ni za rabo, odleti občini na pleča, ki ima tako dvojno izgubo: Delavska moč je šla svoj čas po zlu, sedaj pa še stroški za bolnišnico, za nepreskrbljene otroke itd. Tudi v furlanskih krajih se pojavlja v zadnjih letih vedno več izseljencev, ki silijo navadno še dalje kot v bližnje mesto, namreč v Ameriko. Koliko je naših slovenskih moči že izkrevavalo in se izsušilo v ameriških rudnikih, koliko jih je onemoglo v ameriških velikih mestih, kjer poznajo človeka le kot moč, silo, stroj, ne pa kot bitje z dušo in srcem.

Kdo bi sicer morda ugovarjal, češ, tudi v mestu so potrebni ljudje iz naših krajev, posebno še iz narodnih ozirov. Ako pogledamo v Trst, res vidimo krepak naraščaj, ki se zaveda svoje narodnosti in svoje veljave. A bridko je vendar, če pomislimo, koliko jih pa izgine poleg tega ravno v Trstu. Ta statistika gotovo ni razveseljiva, ker je zaznamovana večkrat s prav bolestinimi izgubami. In nazadnje, koliko je šlo moči po zlu, koliko človeških življenj, da smo dosegli to, kar je. Ali bomo tako vojsko, pravo pravcato vojsko, s svojimi močmi tudi lahko vzdržali? Ali bomo imeli vedno dovolj moči in naraščaja za te socialno težke boje?

Reči moramo, da smo dosti, prav dosti moči že izgubili. Trst nam je porabil ogromno človeškega materiala, ki sicer ne bi bil šel v izgubo. No, za enkrat je upati, da se bo v Trstu proces asimilacije z Italijani počasi vstvaril in da postane naše ljudstvo že tako močno, da bo privabilo in vzelo nase vse naše došlece, ki pridejo v Trst in bližnje okrožje. A dviga se tu že drugo mesto, ki bo počasi eno najvažnejših ob Adriji, to je Tržič. Tja doli bo treba obrniti vso pozornost, da se naši priseljenci tam kolikor mogoče obvarujejo v narodni oblasti. Naš narod je majhen, kakor

smo že stokrat povdarili in zato nam taki procesi škodujejo lahko ogromno. Nekaj Amerika, nekaj nemški rudniki, nekaj velika industrijska mesta in kmalu nas ne bo več dosti na slovenski domači grudi, ki ima za pridne tute pripravno lego, kot poje že naš poet Vodnik.

Kar se tiče števila ljudstva sicer pri nas še ni tako slabo. A število samo na sebi še ne pomeni ravno dosti. Morda je tuptam jako dosti otrok, žensk, starejših oseb, a ravno najboljše delavske moči so v tujini ali v mestih. Sicer pa bodisi tako ali tako: v mestih se zbira veliko število naših ljudi, ki za naš narod izginejo in to je bistvo vsega tega razmišljanja. Statistika ljudskega gibanja nam kaže na Primorskem za Trst, Gorico, Rovinj, Pulj in Volosko velik prirastek, ki je došel v ona mesta ravno z dežele. Tako n. pr. je prišlo v Trst v zadnji številni perijodi (1900—1910) 36.537 ljudi. V Gorico 6.505 ljudi, podobno v Volosko in Rovinj, v Pulj pa kar celih 17.345 duš. Primorska mesta brez Trsta so dobila z dežele v omenjenih desetih letih zopet gotovih 30 tisoč ljudi. Zato pa izkazuje radi odpotovanja n. pr. goriška okolica 4.627 ljudi manj, sežanski okraj je izgubil 2.745 in tolminski 1.561 duš. V gradiščanskem okraju znaša ta minus 1.313 ljudi. Na splošno rečeno velja pravilo, da je pri nas na deželi kljub visokemu številu porodov ljudi vedno manj: zato pa rastejo mesta prav ogromno.

Ob sklepu bi omenili še nekaj. Če tudi mi potrebujemo tudi v mestih svoj naraščaj, četudi nas veseli, da se naša narodnost v Trstu, Pulju, Gorici itd. širi, vendar moramo s strahom vprašati, kaj bo pa z deželo, če bo šlo to vedno tako naprej. Poljedelstvo trpi, moralnost se izgublja, verski čut naroda peša, žilavost našega ljudstva gine. Vse to so bridke stvari, katere je treba globoko premisliti. Da se zanemari domače gospodarstvo, to nam kaže tudi žalostna statistika hiš na Goriškem. L. 1890 je bilo na Goriškem 1.928 zapuščenih

gospodarskih hiš, l. 1900 že 2.155 in l. 1910 pa že 2.906. Na vsakih sto hiš je sedem praznih, kar pač nikakor ni razveseljivo. Najhujši v tem oziru je sodni okraj goriški, brez mesta, kjer je bilo l. 1910 535 zapuščenih hiš. Slabo je tudi v Furlaniji in na Krasu, kjer je bilo v sežanskem pol. okraju 284 praznih stanovanj. Dobro se pa drži sodni okraj Cerkno, ki je imel le 42 praznih poslopij. Vidi se, da bližina mest vpliva na ljudstvo in ga vabi k sebi. Tako posestva gredo po zlu, stanovanja in gospodarska poslopja stoje prazna in draginja po mestih se širi. Na deželi ni delavskih moči več dobiti, kar povzroča je visoke cene pridelkom. Naše mnenje bi bilo tedaj, da je zadnji čas, da se ljudstvo začne držati bolj domače grude, ker preveliki navali v mestne tovarne so začeli postajati nevarni našemu poljedelstvu in tudi že našemu splošnemu razvoju.

Dopisi.

Iz Komna: Glede otvoritve obrtne nadaljevalne šole v Komnu je vsiljivi nadučitelj Štrekelj — kakor se sliši — popolnoma pogorel. Drugače ni bilo tudi mogoče! Saj so vendar drugi faktori poklicani, za imenovati učne moči, ne pa da si jih bo on zbiral in da bo dal še šoli liberalni pečat. Veste komu je poveril poduk v risanju? Poznanemu socialistično nadahnjenu bivšemu učitelju iz Tomaževce Macarolu! Česar ni mogel le-ta vkljub vsemu čudnemu prizadevanju zadobiti rednim potom v Gabrovici, naj bi mu nepoklicani nadučitelj Štrekelj samovoljno naklonil v Komnu, brez sodelovanja kompetentnih činiteljev? Nikdar ne!

Žal nam je sicer, da letos radi vsiljevanja nepoklicanih oseb ne bo še rednega poduka, toda krivda naj zadene krivega. Zgražamo se pa nad tem, da se podučuje sedaj v improvizirani šoli tudi med s. v. m. a. š. o., kar se ne godi v nobeni drugi slični šoli, in da so učenci že sedaj pričeli nadlegovati in psovati

Carl Drexler:

Umetniška predavanja.

Duhovskim in tudi drugim umetniškim krogom dobro znani zgodovinar umetnosti Dr. Drexler je zbral svoja predavanja v celotno knjigo in jih te dni izdal v nemškem jeziku pod naslovom: »Vorlesungen zur Einführung in die Kunstgeschichte«. Sam pisatelj bi se bil morda težko odločil, kakor pravi v uvodu, za izdaje omenjene knjige, a Njega Ekseelenca nadškof Sedej je vso stvar priporočal in tako je izšlo to delo v tisku, četudi prvotno ni imelo zato primerne zunanje oblike. Drugače je namreč z govorno besedo, kakor pa s tiskanim stavkom. No, četudi nosi ta knjiga znak predavanj, ki so namenjena le za gotov avditorij, je vendar toliko splošnega pomena, da bo zanimala marsikoga, ki se za taka vprašanja sploh briga.

Ker je gosp. pisatelj zbral le predavanja, je knjiga izgubila prav občutno en del svoje urednosti, to je slike. — Brez slik si umetniške knjige skoro ne moremo misliti, kajti dandanes je glavna stvar v umetniškem pouku nazornost. Težko je brez slik komu kaj do-

povedati in res moramo obžalovati, da je Drexler-jevo delo popolnoma brez njih. Zakaj je tako, nam je jasno. Knjigo si on misli kot nekako učno delo za svoje učence, tukajšnje bogoslovce, katerim on razlaga na podlagi skioptičnih slik svoje teoretične nauke. Za one, ki so že predelali kakov kurz s slikami, za bogoslovce in duhovnike, katerim je materiala že večinoma znana, je pa ta knjiga dovolj obširna, sistematično navodilo in pregled o umetniških vprašanjih.

Umetniška snov od Grkov pa do danes je ogromna, zato v tako majhnem delcu na 217 straneh res ni mogoče podati več kot ravno najvažnejše točke in najširše obrise. Vendar je skušal gosp. pisatelj obdelati vso snov kolikor mogoče pregledno in razumljivo in se je zraven lotil še nekaterih podrobnih vprašanj, katera so za duhovščino jako važna in zanimiva. Ravno taka podrobna vprašanja imajo včasih v sebi več kot cela vrsta raznih sistemov in životopisov. Ko smo se tako prerili skozi nebroj starejših in novejših mojstrov, nas pisatelj pelje nekoliko tudi v delavnico moderne šole na umetniškem polju. Oboje je potrebno: poznavanje starih in znanje z novimi. Ako

starejših umetniških struj in sistemov vsaj za silo ne poznamo, ne moremo prav soditi novejših. In za duhovnika je posebne važnosti, da zna ceniti historične spomenike, ki so v tej ali oni vasi; nič manj važno pa ni, da pozna nekoliko vsaj tudi duh modernih umetnikov, ker ta ali ona cerkev rabi popravka, rabi novo slikarijo ali nove oltarne kipe. Pisatelj sicer ne obsoja, kar tja v en dan cele moderne struje a svetuje previdnost pri vsaki stvari. Mnogo se greši v tem oziru še vedno po deželi in zato je treba na tem mestu še enkrat povdariti važnost umetniške vzgoje za duhovščino, katera je poklicana, da nam deloma varuje in ohranja naše domače, priproste, slikovite cerkvice, deloma, da zida in postavlja nove hiše božje.

V tem oziru bo ta knjiga gotovo dobrodošla, ker bo marsikomu osvežila spomin na študijska leta in mu morda zopet vlila nekoliko mladeniškega idealizma v trudapolno pastirsko delovanje. Za one, ki se hočejo o umetniških vprašanjih temeljito poučiti, naj omenimo le krasno delo patra Kuhna, ki je marsikomu vsaj po imenu že znano.

Rekli smo, da omenjena Drexlerjeva knjiga govori tudi o nekaterih po-

drobnih vprašanjih; tako n. pr. o barvanih oknih, vezenju itd. Barvano steklo je dandanes redkost, a velike umetniške urednosti. Stari gotski domi nam imponirajo s svojimi visokimi barvastimi okni in tudi moderna industrija se je začela zopet s tem pečati. Jako važno vprašanje je vezenje na cerkvenih oblekah. Kdor je bil pri zadnjem umetniškem kurzu v Gorici in poslušal patra Veliceza, ta ve, kaj se pravi umetno vezenje in kako je to dragoceno. Tudi umetna obrt je dandanes važen faktor, ki ga ne smemo prezreti. Le nekaj bi si še želeli, česar v Drexlerjevi knjigi ni. Namreč kratek skupen pregled naših domačih cerkva, kapelic, oltarjev itd. po njih umetniški urednosti. Gospod prelat je znan kot strokovnjak na tem polju in veselilo nas bi, ako bi mogli kedaj kmalu poročati o kakem takem delu in sicer kolikor mogoče s fotografijami. V naši deželi je dosti cerkvene umetnosti, ki še ni odkrita, a uredna spretnega, strokovnjaškega peresa. S to željo bi sklenili svoje skromno poročilo.

d. b.

Vuk, Franc-Josip Pavletič, Rubije, Miseri in Pinausig, gospa Stefanija in g.čna Herta Schneider, gospa Palm, gospa Antonija pl. Grabmayr, Bozen, g. A. Peric, Peč, eksclenca Kamila pl. Buchter, Trst; gospa Mair, stotnikova soproga, baronica Berta in Antonija Baum, g. Mihael Musina, gospa Eleonora Battig, gospa Henrijeta pl. Altmstein, markiza Josipina Paulucci, gospa Schneider, stotnikova soproga, gospa Hedvika Kapper soproga višjega štabskega zdravnika, gospa Schwarzer, majorjeva soproga; prostovoljei 47. infant. reg.: gospa Hässler nadporočnikova soproga, gospodična Erma Schaub, Monsignor Kodermatz, gg. Josip in Adela Bridiga, Rubije, g. Ivan Petean, Rubije, gospa Kincel, stotnikova soproga, korvetni kapitan Julij Schöpkes in gospa, Meran, gospa Ilka pl. Engel, dr. Georg in Leonie pl. Grabmayr, baronica Julija Peateani in hčere, Fiumičel, grofica Roza Pace in hčere, Tapogliano, preč. ss. Uršulinke, gospa Džinič, stotnikova soproga, grofica Margareta Attems, Konstanž; baronica Josipina Bianchi in hčere, ter 23 žena in dekle iz Rubij.

Baronica Marija Bianchi m./p.

Na tri dni zapora je bil obsojen Alojzij Infanti iz Brume, ker je na dan Vseh Svetih pokrit na kolesu zdrčal skozi procesijo, ki se je ta dan vršila v Brumi.

Zaradi žuganja s smrtjo svojim bratom in starišem so zaprli Edvarda Okroglič iz Podgore.

Izpred sodišča. Tukajšnje okrožno kot kazensko sodišče je obsodilo kolona frančiška Čadež iz Kozane zaradi hudobnega poškodovanja gozda njegovega gospodarja g. Ivana Simčič-a na 12 dni zapora, na poravnavo napravljene škode v znesku 142.60 K ter na plačilo pravdnik stroškov.

Odprti lekarni. Od 19. do 26. t. m. bode imeli ponočno službo lekarni: Cristofolletti-Kürner.

Alfred Lenassi in dr. R. Luzzatto oproščena. A. Lennassi in dr. R. Luzzatto, katera je tukajšnje porotno sodišče v predlanskem poletnem poldrugi mesec trajajočem zasedanju, v katerem se je bavilo edino le s procesom »Banke Popolare«, obsodilo in sicer prvega na dvamesečno, drugega pa na trimesečno ječo, katero razzsodbo pa je najvišje kasacijsko sodišče kasiralo, odredivši obenem, da se ima pri deželnem sodišču v Trstu obdržavati proti goreomenjenim nova kazenska obravnava, sta bila v četrtek od slednjega po 9 dni trajajoči obravnavi oproščena!

Za »Narodni muzej« so darovali: Josip Prijatelj, c. kr. vadm. učitelj v Gorici, nabral (nadaljevanje prejšnjih izkazov): 57. Prijatelj knjige Cvetnik, Slovenski prijatelj l. 1857, Malavašič, Oče grof Radecki l. 1852. 58.) A. Uršič, dijak, knjigo: Cvetnik l. 1876. 59.) Nadučitelj Uršič na Žagi staro pištolo na kresilo in 2 novca. 60.) Jak. Rojec, nadučitelj na Gradišču, 4 novce. 61.) Nadučitelj Prinčič iz Pevme star meč, izkopan v Pevmi. 62.) Matjón iz Kobari- da krasno bronasto iglo (rimljansko) in lep star kovinski kipec.

Da bo mogoče muzej čim preje in dostojno otvoriti, prosi odbor vse rodu-

ljube, ki imajo kaj zanimivih starin, naj dološljejo te takoj »Narodnemu muzeju«. Mnogo lepih in važnih stvari leži še po deželi, samo premalo zanimanja je še za naše tako važno društvo. Poberite vsaj zadnje ostanke, predno pridejo zopet tuji. Odbor.

300 vagonov gnoja je kupila »Gospodarska zadruga« za goriško okolico s sedežem v Vrtojbi. Gnoj je kupila od največje tržaške špedicijske družbe. — Gnoj razdeli med svoje člane.

Državno podpora v znesku 13.000 K, deloma v strojih, deloma v denarju je dobila »Čevljarska zadruga« v Mirnu. To podpora je dobila s posredovanjem naših poslancev. Zadruga lepo napreduje ter je premagala težkoče, s katerimi se je morala v prejšnjih letih boriti. V Zadrugi je uslužbenih nad 70 oseb.

42 sej je imel naš deželni odbor v l. 1912, v katerih je reševal reči, spadajoče v njegov delokrog.

Slabo zimo imamo letos. Mokrotno je že od srede novembra. Zato se zimska poljedelska dela ne morejo opravljati. Tudi sečnje drvi v gozdovih ovira letošnja mokra zima.

Prodane akcije predilnice v Ajdovščini. Združeni kartel avstrijskih predilcev kupi večino akcij predilnice v Ajdovščini.

kl V duhovniji Marijino Celje razsaja otroška bolezen: osepnice. Drugetkrat se nismo veliko zanjo zmenili. Prišla je in odšla. Le redkokedaj je zahtevala kako žrtev. Po osem dni so bili otroci v postelji, pa so bili zopet čili in zdravi. Letos pa nastopa vse drugače. Ni namreč sama ampak ima seboj dva prav huda spremljevalca, ki otroke spravljata ali v grob ali na rob groba; to sta: črevesni katar in kašelj. Ko to pišem leže štirje otroci na mrtvaškem odru.

Po vseh hišah imajo približno po toliko bolnikov, kolikor otrok. Nekateri leže že po tri in štiri tedne in še ni znakov boljšanja. Prav bi pač bilo, da bi se okrajni zdravnik k nam potrudil ter dal starišem potrebna navodila, kako naj obolele otroke zdravijo in kako naj v bolezni z njimi postopajo.

Župnija Soča imela je v l. 1912: porok 9, krstov 24, mrtvih 11.

V bovški županiji je bilo v l. 1912, 65 rojenih, 48 mrtvih in 5 parov poročenih. V Logu je bilo 15 rojenih, 11 mrtvih, 3 pari poročeni. V Trenti je bilo 11 rojenih, 3 mrtvi, 1 par poročeni. Na Srpenici: 48 rojenih, 37 mrtvih, 8 parov poročeni.

Podaljšanje roka za predajo napovedi za prihodarino in osebno dohodarino. Glasom parlamentarnega načrta državnega zbora pride najbrže v prvih tednih tekočega leta v posvetovanje tudi reforma zakona o osebnih davkih. V slučaju, da se dotična reforma sprejme, se dosedanj način izpolnitve napovedi bistveno premeni (med drugim odpade preračunavanje troletnega povprečja) in bode osobito tudi nameravana amnestija najbrže močno učinkovala na izpolnjevanje napovedi. Z ozirom na te okolščine je finančno ministerstvo odredilo, da se za leto 1913 prenese rok za predajo napovedi za prihodarino in osebno dohodarino na dobo od 15. februarja do

15. marca 1913. Te napovedi se morajo torej predati davčnim oblastim šele od 15. februarja 1913 (namesto kakor do sedaj od 1. januarja) dalje; v smislu člena 29, št. 4, izvrševalne naredbe K IV poglavju zakona o osebnih davkih bodo torej davčne oblasti vročevale davkoplačevalcem obrazce za napovedi šele v drugi polovici meseca januarja 1913.

Predrzni tatovi so hoteli davi v Trstu kar na debelo odnesti iz skladišča železnine in bakra, ki je last tvrdke Luzzatto & figlio, večjo količino kositarja in bakra. — Privredli so z volom napreženi voz pred skladišče, odprli s silo vrata in začeli nakladati blago na voz. Toda stražniku, ki je ondot hodil, se je zdela stvar sumljiva in je tičke tudi prijel. Bili so to trije mladeniči stari okoli 20 let.

Eksplodizija na parniku v Trstu. V četrtek ob 10. uri in pol ponoči je nastala na parniku »Sebenico« strašna eksplozija karbida, ki je zahtevala tudi eno človeško žrtev. Dva druga pomorščaka sta tudi ranjena.

Mandat je odložil v Pulju deželni poslanec dr. Avgust Ritossa. Tako je sedaj prazno poslansko mesto tretjega volilnega okraja, to je mesto Pulj.

Hrvaško-slovenski evharistični kongres se bo vršil letos v Zagrebu.

»Matica Slovenska« je razposlala letos 6 knjig svojim članom. Iz »Letopisa« posnemamo sledeče podatke splošnega značaja. O posameznih knjigah bomo še izpregovorili. Predsednik je bil Dr. Fr. Ilešič. »Matica« je preživela lani svojo osemindesetdeseto dobo. Vseh članov je bilo 1679 moških in 112 ženskih. Po stanu je največ učiteljev, profesorjev, trgovcev in duhovnikov. Vseh duhovnikov je 165. Zanimive so nekatere sodbe iz občinstva o lanskim knjigah. Posebno proti narodnim pesmim je bilo precej odpora, kakor tudi znanstvene knjige na sploh niso posebno priljubljene. Precej obširno poročilo podaja dr. Ilešič o izgovorjavi I in v. Ker se je o tem govorilo in pisalo že dosti, se s tem vprašanjem ne bomo več pečali. Premoženje »Mat. Slov.« je znašalo, kakor kaže račun koncem l. 1912 119.984 K in se je od leta 1910 zmanjšalo za 207 K in 10 h. Dohodkov je bilo za l. 1912 37.076 K, katerim stojijo stroški v skoro enaki višini nasproti. Društvene knjige za l. 1912 stanejo 16.300 K. Zanimivo je morda, da stanujejo v Gorici kar trije zunanji »matični« odborniki. Dolgo obetani zemljevid »Slovenske zemlje« menda vendar izide letošnjo spomlad.

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju so v času od 1.—13. decembra 1912 darovali: 100 K: Dr. Ivan Regen, c. kr. prof. na Dunaju; po 20 K: Ivan Nabernik, c. kr. sodn. svetnik v Ljubljani in Dr. Anton Gregorčič, drž. in dež. poslanec v Gorici; po 15 K: Dr. Jos. Tičar, zdravnik v Kranjski gor. in Jan. baron Roscher-Rath, c. in kr. podpolkovnik v m. v Celovcu; po 10 K: Dr. Franc Jankovič, dež. glav. nam. v Kozjem, dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodn. odv., Vida Lapajne, oba na Dunaju, ing. V. Remec v Ljubljani, dr. Otokar Rybář, drž. in dež. posl. v Trstu, Ivan Ile, c. kr. pol. svetn. na Dunaju, dr. Jan-ko Sernec, zdravnik v Celju, dr. Josip Vilfan, odv. v Trstu, Rajko Arce v Ljub-

ljani, Josip Pauer v Braslovčah, dr. Franjo Rosina, odvetnik, in dr. P. Turner, oba v Mariboru, primarij dr. Ivan Jonko v Ljubljani, Karel Šavnik, ces. svetn. i. t. d. v Kranju, eks. Fml. Ivan pi. Lavrič na Dunaju, dr. Franc Kos, šol. svetnik v Gorici, in lek. Piccoli, c. in kr. dv. zal. in pap. dv. zal. v Ljubljani; 6 K: Dr. F. Koc, zdravnik v Mariboru; po 5 K: Ivan Mejač v Ljubljani, Dr. Matija Lavrenčič v Komnu, Dr. Perné, prof. veronauka v Kranju, Rado Lah, prist. dež. kult. v Trstu, A. Šarabon, L. Mikusch in ing. Matko Prelovšek, m. viš. stavb. kom., vsi v Ljubljani, Dr. Konrad Janežič, odvetnik v Voloskem, Dr. Jakob Toplak, sod. svet. v Ljubljani, Štefan Podboj, prof. v Celovcu, Minka Hraševce-Noman v Radovljici, Dr. Jos. Barle, notar v Kazjem, P. Majdič v Jaršah-Mengšu, Dr. Alojz Kraigher, zdravnik pri Sv. Trojici v Sl. gor., ing. chem. F. Turk, ravnatelj v Ljubljani, Anton Svetina, notar v Pliberku, Ivan Munda, c. kr. dež. vet. ref. v Ljubljani, Otman Skale, c. kr. okr. viš. živ. zdr. v Novem Mestu, in Ivan Šorli, c. kr. nam. svet. v Pazinu; po 4 K: Štefan Klun v Ljubljani, Josip Rudež na gradu Tolstivrh p. Št. Jerneju, knjigarna L. Schwentner v Ljubljani, in Cili Mejač v Metliki (Mödlingu) pri Dunaju; po 3 K: Franc Martelanc, c. kr. okr. v. živ. zdr. v Tolmini, in Viktor Engelman v Šmartnem v Tuh.; po 2 K: Matilda Sebenikar na Uncu, Ivan Engelsberger v Tržiču p. Kr. in Rudolf Pevec v Mozirju; vsega skupaj 469 K.

Društveni odbor potrjuje z iskreno zahvalo prejem vseh teh darov in prosi v imenu bednega dijaštva novih, na razposlane položnice ali naslov prvega blagajnika: Dr. Stanko Lapajne, dv. in sodn. odv. na Dunaju l. Bräunerstrasse 10. —

Davek na užigalice. Načrt zakona glede obdačenja žveplenk obsega 21 točk. Druga točka pravi, da je treba plačati za vsako škatljico, kjer je 80 koščekov notri, 2vinarja. Sploh za vsakih 80 komadičev, pride davka 2 vinarja. Kdor sedaj prodaja užigalice, mora 14 dni po razglasitvi zakona to naznaniti pristojni oblasti. Kazen za neposlušne je 400 do 1000 K. Združeni tovarnarji užigalic so seveda zelo proti temu zakonu, ker bi pomenil ta davek prav občuten padec omenjene industrije.

Ker ni bila večerja napravljena, umoril je svojo ženo delavec Reiter v Studencu na Štajerskem. Ko je prišel od dela domov, našel je ženo pijano in ker ni bila večerja napravljena se je tako ujezil, da je ženo ubil. Reiter je potem pobegnil, ne ve se kam. Sumi se, da je izvršil samomor.

Vojaška blagajna ukradena. V Szombathely-ju je neznan storilec ukradel polkovno blagajno 5. ulanskega polka, v kateri je bilo 30.000 K. Nekaj dni pozneje je bila ukradena tudi blagajna računskega častnika, v kateri je bilo 1000 K. O storilcu ni nobenega sledu.

300 svetilnikov za nemško zrakoplovstvo. Ravnateljstvo nemških zrakoplovnih podjetij namerava zgraditi po vsem Nemškem 300 svetilnikov, ki bi služili zrakoplovcem po noči v orientaciji. V to svrhu so se že pričela pogajanja med omenjenim ravnateljstvom in

Najboljše manufakturno blago po zelo nizki ceni prodaja tvrdka Teod. Hribar v Gorici

Gosposka ulica šte. 6.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORISO
edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim slovincem.

naše mirno občinstvo prihajajoče k službi božji. **Mi se bojujemo proti neredu, proti onim, ki so ga provzročili ter ga hočejo protizakonito vzdržati!**

Politični pregled.

Sklicanje državnega zbora.

Listi poročajo, da bode posl. zbornica imela svojo prihodnjo sejo dne 27. t. m. To zasedanje bode kratko. Trajalo bode najdalje baje le do 7. februarja. V tem zasedanju bode imela zbornica edino nalogo rešiti mali finančni program, ki bode obsegal preuredbo osebno dohodninskega davka, davka na žganje, davek na tantieme, davek na avtomobile in mogoče tudi davek na užgalice.

Sklicanje goriškega deželnega zbora.

L'Eco del Litorale« hoče vedeti, da bode goriški deželni zbor v kratkem času sklican k zasedanju.

Težave glede na mali finančni načrt.

Dne 15. t. m. se je zbralo šest članov gosposkozbornočne finančne komisije in šest članov finančnega odseka poslanske zbornice v stanovanju barona Plenerja, da se neoficielno posvetujejo o malem finančnem načrtu, oziroma o novih davkih, ki jih osobito glede na službeno pragmatiko vlada zahteva. Člani odseka poslanske zbornice so naglašali, da je prebivalstvo po neposrednih davkih splošno in po konsumnih davkih še posebej tako močno obremenjeno, da če so potrebni novi davki, naj jih nalože bogatim slojem prebivalstva. Povišanje indirektnih davkov naj se kolikor mogoče omeji in naj se novi davki nalože pred vsem premožnejšim slojem. Člani gosposke zbornice so pa seveda branili uboge reveže milijonarje in naglašali, da morajo vsi sloji davke plačevati. Zabavljali so, ker namerava vlada osebno dohodninski davek šele pri 10.000kronskih dohodkih zvišati, in so zahtevali, da naj se v vseh razredih osebno dohodninski davki povišajo, če pa to ne gre, zahtevajo, da naj se osebno dohodninski davek že pri 6000kronskem letnem dohodku poviša. Čehi pa izjavljajo po listih, da če ne bodo dobili kompenzacij, ne bodo za mali finančni načrt glasovali. Vladna mala večina je v veliki zadregi, ker je sama preslaba, da sklene nove davke in ker se tudi volilcev boji in so obupali, da se novi davki do 7. februarja sklenejo.

Odkritosrčne besede.

»Grossösterreich« objavlja članek, v katerem izvaja, da bo Albanija postala za Avstrijo in Italijo Šlesvik-Holštajn. Avstriji ne ostane nič drugega, nego da se pripravi na vojsko z Italijo, da Albanijo zasede. Vlada je dolžna ljudstvo na neizogibnost te vojske pripravljati.

Afera s konzuli je v redu.

Konzula Prochazka in Tachy v Prizrenu oziroma Mitrovici sta zopet nastopila svoji mesti in sicer z vsemi pripadajočimi častmi. Srbsko vojaštvo je izkazalo tako konzuloma, kakor tudi avstro-ogrski zastavi predpisane časti. S tem je afera glede konzulov končana.

Avstro-Ogrska in Srbija sta se glede Albanije sporazumeli?

»Narodny listi« poročajo: Srbski poslanik na Dunaju, Jovanović, odpotuje v Beograd, da poroča svoji vladi o svojih pogajanjih z grofom Berchtoldom. Njegov referat bo baje ugoden, ker sta se Avstrija in Srbija v glavnem sporazumeli. Avstrija prizna baje Srbiji Prizren, Diyakovo in Debar, difference obstajajo le še glede Peči in Skadra.

Pogajanja zaradi Sandžaka.

»Zeit« poroča, da se Srbija in Črnagora pogajata zaradi delitve Sandžaka. Srbija hoče Črnigori priznati le eno tretjino dežele, ker so Črnogorci dosegli le skromne vojaške uspehe. Črnagora bi seveda rada dobila več. Vendar se pogajanja vrše na zelo prijateljski način.

Avstrija zasede sandžak Novipazar?

Iz Londona se poroča pariškemu listu »Information«, da obstoja med Italijo in Turčijo tajna pogodba glede egejskih otokov, ki jih je bila svoj čas zasedla Italija. Obstoja pa tudi tajna pogodba med Avstrijo in Turčijo, da zasede Avstrija sandžak Novipazar, ako bi dobila Črnagora Skadar in bi hotela Srbija obdržati za se sandžak Novipazar. —

Novi predsednik francoske republike.

Včeraj se je vršila v Versaillu redna volitev novega predsednika francoske republike. Po prvi volitvi ni dobil noben kandidat absolutne večine, zaradi česar se je morala volitev ponoviti. Pri drugi volitvi je bil izvoljen dosedanji ministerski predsednik in minister za zunanje zadeve Raymond Poincaré. Dobil je od 859 oddanih veljavnih glasov 483 glasov. — Poincaré je rodом iz Barle-Duc v Loreni in ima 52 let. S 25. letom je bil že izvoljen v parlament in je od takrat vedno deloval na političnem polju. Po svojem poklicu je bil odvetnik v Parizu. V zadnjem času smo se seznanili z njim posebno vsled njegovega mirovnega govora, ki ga je imel v francoski zbornici pred londonskimi konferencami. Zato so se tudi odposlanci skoro vseh pogajajočih se držav oglašili na potu v London pri njem v Parizu.

Velesile so predložile včeraj Turčiji svojo noto.

Včeraj popoldne je predložil avstro-ogrski poslanik v Carigradu, grof Pallavicini, kot starosta diplomatskega zbora turškemu ministru za zunanje zadeve Noradunghianu noto evropskih velesil. Spremljali so ga poslaniki ostalih evropskih velesil. Po predaji note je odgovoril turški zunanji minister: »Turška cesarska vlada se bo počastila odgovoriti čim prej na to obvestilo.« Nato so se evropski poslaniki poslovili brez vsake druge opazke.

Nota opozarja Turčijo na resne posledice, ki bi znale nastati, ako bi se nadaljevali spopadi ob Čataldži. Velesile pripominjajo tudi v noti, da bo potrebovala Turčija finančno podporo Evrope za razvoj bogatega ozemlja, ki ji še ostane. Turčija pa ne bo smela računati na pomoč Evrope, ako ne bo upoštevala njenih želj. Velesile svetujejo Turčiji, naj se odpove odrinskemu vilajetu in naj prepusti velesilam tudi rešitev vprašanja glede egejskih otokov. Ako se bode ozirala Turčija na te nasvete velesil, ji bodo šle iste na roko pri povzdigi njenega gospodarstva.

Koj po predaji gorenje note se je zbral turški minist. svet h kratkemu posvetovanju. Danes pa so turški ministri pričeli razpravljati o evropski noti. Pričakuje se, da bode ministerski svet končal tozadevno delo v treh ali štirih dneh in da bo sestavil odgovor na noto, ne da bi o tem sklepal parlament. Nek poslanik je izjavil nekemu žurnalistu, da ni še gotovo, privede li ta korak veselil do zaželenega miru ali ne.

Rumunija in Bolgarija.

Londonska pogajanja so, kakor se vidi, spravila na dan razun aktualnega spora med Turčijo in balkansko zvezo še druga vprašanja, ki se bodo morala rešiti istočasno. Tako so vzdignili sedaj tudi svoj glas Rumuni, ki zahtevajo razne kompenzacije od Bolgarov. Zahtevali so namreč, naj jim Bolgarija odstopi trdnjavo Silistrio in pa del Dobrudže. Zadeva je kazala postati resna ovira za rešitev balkanskega problema potom pogajanj. Turčija je z veseljem pozdravila rumunski glas in upala je že, da pride do resnega nesporazumljenja med Rumunijo in Bolgarijo, vsled česar bi nastala v Rumuniji nekaka zaveznica za njo. Toda posegle so vmes velesile, ki so posredovale tako v Rumuniji kakor v Bolgariji. Tem posredovanjem se je posrečilo poravnati spor v toliko, da je za gotovo odstranjen vsak resen spor med obema državama. Bolgarija je na nasvet Rusije odnehala in baje se bo spor rešil tako, da bo Bolgarija raz-

orožila trdnjavo Silistrio in odstopila Rumuniji del Dobrudže, seveda le ako pridobi odrinski vilajet.

Strahovito arnavtsko maščevanje.

»Slov.« se poroča iz Bara (Antivari): Sovraštvo Albancev do Srbov v severni Albaniji vedno bolj narašča. Arnavti so pomorili vse male vojaške oddelke po 10 mož, ki so bili nastavljeni na potu iz Drača v Prizren po arnavtskih vaseh, da vzdržujejo komunikacijo z domovino. Arnavti so vojake tudi grdo razmesarili. Tako so se nad Srbi maščevali. Ubitih je do 140 vojakov Srbi zdaj krivce marljivo iščejo in govorijo se, da nameravajo prav drakonično kazen nad vasmí, v katerih so se umori zgodili.

Irska avtonomna.

Angleška spodnja zbornica je v četrtek vsprejela irski-komerule tudi v tretjem branju. S tem je postala Irska avtonomna.

Darovi.

Za rdečikriž jugoslovanskih dežel (nabrano po g. Koritniku):

Županstvo Opatjeselo K 50, II. Občina Opatjeselo K 87.04, III. Občina Vrh K 48.17, IV. Občina Novavas K 21.50, V. Občina Lokvica K 30.54, Paljk Leopold, uč. Sv. Križ-Cesta nabral med domačini v Velikih Žabljah K 45, Občinski zastopniki v Sv. Križu na Vipavskem nabrali K 115.14, Vončina Anton, Vagen Bruckmühl — Bavarsko nabral K 11, Vončina Anton, Vagen Bruckmühl — Bavarsko nabral K 3, Marija, Slokar, kuh. Gorica K 2, Eliza Makuc, Via Matiolli 34 nab. K 9, Simon Baltrič, gost. Via Cipressi nab. K 4.50, Jakob Jeras, nab. K 7. Županstvo Šempas K 20. Po krstu hčerke Gruden Šempas K 10, Cilka Feigl, Šempas K 2.

Domače in razne vesti

Kje je odbor za — spomladansko veselico? Tako toži in kliče nekov dopisnik iz goriške okolice v »Edinosti«. Človek, ki bere take navdušene »pozive«, bi res mislil, da naše ljudstvo nima prav nobenega drugega dela, kot ustanavljati društva, ki volijo potem odbor, ki naj skrbi za — spomladanske veselice. Pomlad se bliža, pravi dopisnik, prav idilično, kakor bi bila kaka pravljica. Vse drugo ga ne skrbi, le spomladanske veselice mu roji po glavi. Mislimo, da ne trdimo napačno, če pravimo, da je za enkrat teh spomladanskih in tudi drugih veselic pri nas skrajno zadosti. Nehajmo enkrat s tem večnim rajanjem in lotimo se konečno že kakega resnega gospodarskega dela.

Človek — razumna žival! Videč ta napis si bo marsikdo mislil, kaj pa je to? Da, da nekaj čudnega je, pa vendar stoji tako napisano v latinski vadnici, ki jo rabijo slovenski učenci prvega gimnazijskega razreda in sicer na 11. strani v 42. važi.

Deček pride iz šole domov in začuden pove starišem, da je pisano v latinski vadnici v nasprotju s tem, kar se uči v krščanskem nauku, da je človek razumna žival. Oče ga debelo pogleda, a dečko mu predloži latinsko vadnico, kjer se doslovno čita: »Inter animalia homo solus rationis particeps est, reliqua animalia expertia sunt.« (Med živalmi ima samo človek razum, ostale živali ga nima.)

Ne bomo sedaj razmotrivali, kakšen je pomen latinske besede animal, namreč, da znači tudi sploh živeča bitja, pribiti moramo marveč dejstvo, da utegnejo učenci stavek krivo razumeti.

Moj Bog, saj vendar imamo na izber druge stavke in ne ravno tako kočljive, ki vtegnejo nedolžnim otrokom vzbujati krive, veri in vedi kljubujoče pojme o človeku.

Apelujemo tedaj na kompetentne činitelje, da izgine navedeni stavek iz

latinske vadnice, sicer bi bili siljeni povzdigniti svoj glas na drugem mestu.

Dokler je pa navedeni stavek v vadnici, naj se učencem izrečno pove, da v tem stavku znači beseda animal sploh živeče bitje in ne tudi žival v ožjem pomenu besede, ker sicer bi bil ta stavek nezmisel, s katero se lahko ukvarjajo prenapeti naravoslovci, ne pa početniki v učenju latinskega jezika.

Prizor v goriškem tramvaju.

Feljal sem se v goriškem tramvaju. V Gosposki ulici vstopi hribovski kmetič, ki se je takrat najbrže prvič peljal z električno železnico. Kmet sede in vpraša dobrohotno in ponižno kondukterja, koliko da stane vožnja do kolodvora. »10 centesimi«, zavpije ostentativno kondukter. »A«, pride kmetu iz ust. »10 centesimi«, zakriči kondukter še ostentativneje. »Koliko?« vpraša kmet ves prestrašen. »10 centesimi« zatuli kondukter in vzame kmetu iz rok 10 vinarjev. S tem je bil ta prizor končan. Jaz pa sem v svojem srcu sklenil, da se ne bom nikdar več vozil z goriškim tramvajem, ako ne bom imel posebno velike sile in če se bom moral kdaj peljati, ne dam nikdar napojnine ljudem, ki tako sovražijo naš jezik. — Priča opisanega prizora.

Odbor »Slovenskega katoliškega delavskega društva« bo imel v nedeljo dne 19. t. m. ob 10. uri v društvenih prostorih sejo. Dnevni red: Letni računi. Predsenik: Ivan Gorjup.

Velikonočno spoved opravlja te dni pri čč. oo. kapucinih vojaštvo goriške posadke.

Okraden nabiralnik za zgradbo cerkve. Neznani tatovi so izpraznili nabiralnik za novo cerkev Presvetega Sreca Jezusovega. Nabiralnik se je nahajal v že sezidani kripti v zgradbi se nahajajoče cerkve. Tatovi so vlomili tudi v pisarno voditelja dela pri zgradbi, a ni bilo k sreči tam nikakega denarja.

Slovenska nedeljska zabavišča v Gorici. — V nedeljo se je otvorilo v prejšnjem deškem semenišču slovensko nedeljsko zabavišče za župnijo sv. Ignacija v Gorici. Prišlo je okolu 80 otrok. Nedeljsko zabavišče v Malem Domu obiskuje okolu 100 otrok.

Zahvala. Podpisani so došla za naše vrle vojake na meji od vseh strani tolika darila, da sem zamogla odpremiti v Bosno vže dve pošiljati se skupno več nego 800 kosov različnih pletenin in drugega volnenega odela, za kar sem sprejela od poveljstva 12. gorske brigade v toplih besedah izraženo zahvalo.

Ginjena zbog take vsestranske pomoči izrekam vsem tistim gospem in gospodom, ki so moja prizadevanja na toli ljubezniv in zdaten način podprli, svojo najsrčnejšo zahvalo.

Pri tej priliki javljam, da nadaljujem z nabiranjem darov ter da sem z radostjo pripravljena odposlati dalje vsako mi došlo darilo.

Doslej se je odzvala mojemu povabilu ta-le gospoda: Tvrdka Cadel & Delpiero, gospa Cazafura-Fogar, grofica Karla Coronini, gospa Annette Jakobbi, gospod dr. Pikl, Ekscelenca grofica M. Degenfeld, gospa dr. Gresič, gg. Iv. in Wilma Pelicon, Rubije, grofica Olga Coronini, gospa Matilda Bockslaff, gospa Lujiza Rebek, gospa Sofija Calle, gospa Wilgut, majorjeva soproga, gospa Neth, stotnikova soproga, gospa Maver, polkovnikova soproga, grofica Selma Coronini, g. Ivan Visintin, Rubije, Ivan Ferligoj, Rubije, W. F., gospa Traunsteiner, majorjeva soproga, Karol Petean, Rubije, gg. Andrej in Anton Cotič, Rubije, g. Josip Petean, Sovodnje, g. Josip Vizintin Sovodnje, g. Ivan Cotič Rubije, g. Ema Fornasari, gospa Antonija pl. Leitgeb, Miss Georgina Whithell, gospa Izidora Culot, grofica Irma Serenni, baronica Ilka Sedlnitzky, gospa Mallasz, stotnikova soproga, gospa Medved, gospodična Ivana Dürr, Ignac Steiner, g. Anton Cjan, Rubije, baron Friderik Bianchi - Inomost, gospodična

med neko akcijsko družbo tovarn za izdelavo kondenziranega plina.

Droblinice.

Poldrugi milijon v goreče tvornici. V belograjski tvornici za sukno, ki je bila dobaviteljica srbske armade, pa je sedaj zgorela, je lastnik Ilič sam s smrtno nevarnostjo rešil blagajno s poldrugim milijonom dinarjev. Srbi so prepričani, da je zanetil kak sovražnik Srbije.

Stroški tripolitanske vojske. Italija je imela s svojo vojno ekspedicijo v Tripolitani 797 milijonov lir stroškov.

55 dni v razburkanih valovih Atlantskega oceana se je nahajal angleški parnik »Snowden Rang«. Pri tem se mu je zlomilo krmilo in kapitan ni bil v svoji kabini celih 44 dni. Parnik je bil v nevarnosti, da ga morje vrže na kako skalo.

Banditi na Ruskem so zopet napadli nekov poštni vlak, pobili nekaj povalcev in odnesli okoli 50.000 rubljev.

Obsojen je bil na 6 mesecev v Zagrebu neki Nemeček, ker je prigovarjal vojakom, naj v slučaju vojske ne strelijo proti srbskim bratom.

Srbske izgube. Na podlagi statističnih podatkov srbskega vojnega ministerstva so imeli Srbi v minuli vojski 11.500 ranjenih in 10.000 bolnih. V teh številkah pa niso navedeni ranjenci in bolniki, ki se nahajajo v bolnišnicah okupiranega ozemlja.

Bolgarske izgube. Glasom oficijelnih informacij je padlo v vojski in umrlo na boleznih 284 častnikov in 21.018 mož; število ranjenih in obolelih častnikov pa znaša 876, vojakov pa 51.000.

Gospodarsko.

Davka prosto klanje živine. V po-nočni seji od 28. do 29. decembra 1912 je sprejela poslanska zbornica za živinorejce jako važen zakon. Sedaj velja še zakon z dne 16. januarja 1877., drž. zak. štev. 60, da mora plačati užitnino lastnik živinčeta, ako ga je moral zaklati, oziroma pobiti v sili. Ako n. pr. žival zbolí, ponesreči, ako jo zadene strela itd., je lastnik prisiljen, da jo pobije ali zakolje. In če proda samo nekaj mesa, mora plačati državno užitnino in deželno doklado. Tarifa od vola, bika, krave in nad leto starega teleta znaša v krajih z do 20.000 prebivalci 10 K 8 v, v krajih z do 10.000 prebivalci 7 K 6 v, v ostalih manjših krajih 5 K 4 vin. Ako se žival preoble in jo mora lastnik zaklati ali pobiti, je to za reveža že itak nesreča; plačati pa mora še užitnino, ako odproda le nekaj mesa od pobite živine. Kmečki poslanci so že nekaj let pozivali vlado, naj predloži zakonski načrt, po katerem v takih slučajih ne bode treba plačevati užitnine in doklade. Vlada je tej zadevi ustregla in z novim letom 1913 stopi v veljavo nova določba. V vsakem slučaju pa mora lastnik naznaniti županstvu najkasneje v 12ih urah, ako je v sili moral pobiti žival. Vlada je tudi izjavila, da sme žival zaklati ali pobiti tudi mesar, toda meso sme prodajati le lastnik živali.

Črevlji in druga usnjata roba se podraži. Znano je, da so ustanovili letos vsi usnarji in podplatari svojo zvezo, kartel, da potem lahko cene svojim izdelkom poljubno vzdignejo. 135 tovarn se je pridružilo temu kartelu. Že lani so mesarji in kožarji dvignili cene kožam.

sedaj bodo gotovo enako storili strojarji in jermenarji, kar bo imelo seveda tudi pri črevljarih svoje posledice. — Gotovo homo to že v kratkem občutili na cenah črevljarskih izdelkov, ker navadno gre fabrikant za fabrikantom, nazadnje pride obrtnik in plača, kdor pač rabi.

Južna železnica je imela v prvih desetih dneh t. m. 3.648.099 K dohodkov in sicer za 22.400 K več kot lani v istem času.

Parobrodno društvo »Lloyd« v Trstu je imelo v teku l. 1912 skupnih dohodkov 35.600.210 K in sicer za skoro štiri milijone kron več kot l. 1911. Prevozil je v preteklem letu skupno 2.186.370 morskih milj.

Trgovska in obrtna zbornica v Hebu na Češkem naznanja, da je trgovina samo v hebskem okraju trpela radi balkanske krize za 5—6 milijonov kron.

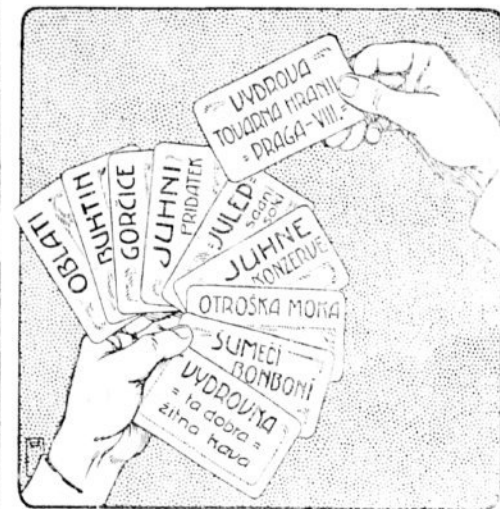
Cena kožuhovine na Dunaju je v zadnjem času strahovito padla. Zadnje mesece l. 1912, ki so za to trgovino edino kaj uredni, sploh ni bilo nobene kupčije. Vse boljše vrste leže v zalogah, proda se edino kaka lisica ali kak zajčji kožušček.

Književnost.

»Življenje blažene Marije Magdalene Martinengo, kapucinske redovnice«. To je zanimiva životopisna črtica blažene Marije Magdalene Martinengo. Zlasti za ženske je knjižica kakor nalašč spisana. Zanimiva snov, iz katere

bi se naše ženstvo mnogo dobrega naučilo, se vleče po vseh straneh knjižice. Priporočamo! Knjižica se dobi v »Narodni Tiskarni« v Gorici. Cena izvodu 20 vin.

»Gori! Pomagajte! ali alkohol in nikotina«. Knjižica vsebuje velezanimivo razpravo o posledicah preobilo zaužitega alkohola. Zlasti za naše sedanje čase, ko se alkohola zaužije res preobilo, ki rodi neizmerna gorja v človeški družbi, je knjižica prav primerna. Pijanci in drugi preobili vino- in žganjepivci naj vzamejo v roke to knjižico, naj jo prečitajo in ko to store, najbrže ne bodo več žrli in tako drveli v pogubo, dušno in telesno. Knjižica je primerna tudi za šolsko mladino. Nekatera šolska vodstva so jo tudi že naročila. Knjižico je spisal znani slovenski duhovnik F. Š. in se dobi v »Narodni Tiskarni« v Gorici. Cena izvodu 40 vin.

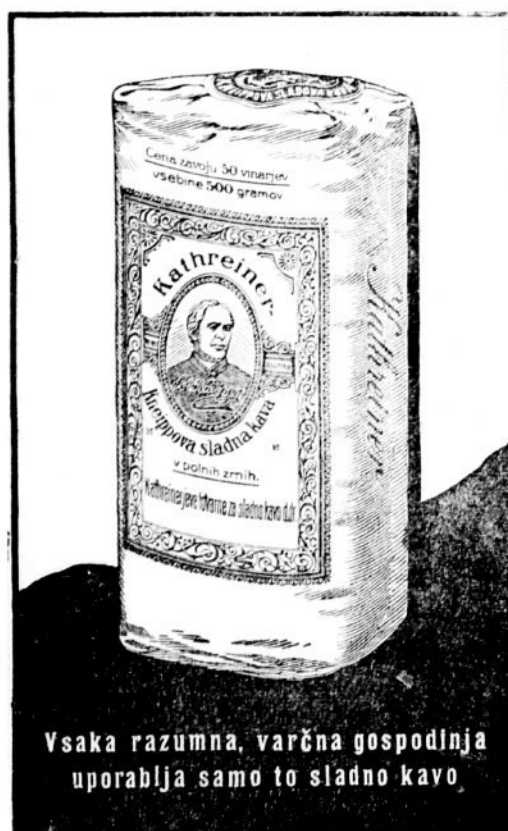

Naznanilo preselitve.

Odvetniška pisarna

D. rja Franciška Pavletiča,

se preseli z dnem 20. januarja 1913 v l. nadstropje hiše štev. 5 Fran Josipovega tekališča (Corso Francesco Giuseppe) na oglu ulice Barzellini.

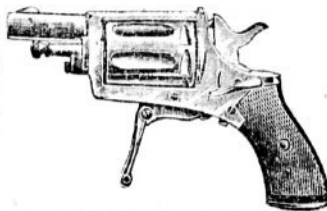

Vsaka razumna, varčna gospodinja uporablja samo to sladno kavo

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

Kupujte samo dvokolesa »ALTENA«, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bod si za navadno rabo ali za dirke

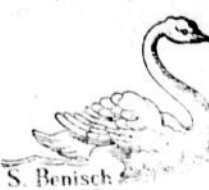
Šivalni stroji Original »Victoria« so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po toarniški ceni pri trvdri

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

Najboljši češki dobavni vir!

Perje za blazine
po zelo
nizkih cenah.

1 kg razcepljenega sivega perja 2 K; boljše vrste 2 K 40 v; polubelo najboljšo 2 K 80 v; čisto belo 4 K; belo, puh 5 K 10 v; 1 kg najfinejšo belo razcepljeno 6 K 40 v, 8 K; 1 kg puh-perja, sivo K 6, 7; belo fino 10 K; najfinejšo prsno 12 K. Pošiljatev 5 kg, poštne prosto.

Izgotovljena posteljna oprava

iz gostega, rdečega, plavega, belega ali rumenkastega nankinga: 1 pernica dolga 180 cm, široka 120 cm ter 2 blazine vsaka po 80 cm dolga ter 60 cm široka s finim, trpežnim puhom K 16 s pol-puhom K 20, s finim puhom l. vrste K 24; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine za pod glavo K 3, K 350, K 4. Pernice 200 cm dolge in 140 cm široke K 13, K 1470, K 1780 in K 21. Pernati madraci iz močnega križastega Gradla 189 cm dolgi in 116 cm široki K 1250 in 1480.

Razpošilja se proti povzetju, in sicer od K 12 poštne prosto. Neugajajoče se zamenja ali pa se vzame nazaj ter se vrne denar. Cenki zastoj in poštne prosto.

S. Benisch, Deschenitz št. 992, Češko.

Hiša je na prodaj

v Mirnu ob cesarski cesti, pripravna za vsako trgovino, obrt ali tudi kmetijo. Hiša je last Cotič Rafaela, ki se nahaja v Ameriki. Oglasiti se je pri Cotič Arturu v Gorici, Riva Cisello štev. 36.

Ameriške cepljenke in kluči (kolči) so v veliki množini na prodaj in sicer: Prošipi žlahtnina (Gutedel) br. r. silvanec, muškat, burgundec, rulanec, ranfol, vlaški rizling, korenjakov (bilf) za zeleno cepitev in ključev za suho cepitev. Cene po dogovoru.

Janez Vrtnjak,
trtničar

Breg, pošta Ptuj Štajersko.

EDUARDO STICSA

naslednik

KRAINER & C.º

železnina

Gorica, Via Rastello št. 19.

Priporoča vsem svojim gg. odjemalcem svojo veliko zalogo železa, kovin, kuhinjske in hišne oprave, raznovrstnega orodja za poljedelce in rokodelce, štedilnikov, peči, vlitih in železnih cevij, klosetov, pump, (črpalnic) stavbenih nositeljev (traverz), kopalnih banj in razno drugo v to stroko spadajoče blago.

CENE BREZ KONKURENCE.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.